

РОЗРОБКА МЕТОДУ ОЦІНЮВАННЯ ДОЦІЛЬНОСТІ Й ЕФЕКТИВНОСТІ ІНВЕСТИВАННЯ НАПРЯМІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО МАШИНОБУДУВАННЯ

© 2019 ВІТЮК А. В.

УДК 330.322.1(477)
JEL Classification: L90; M21

Вітюк А. В.

Розробка методу оцінювання доцільності й ефективності інвестування напрямів діяльності підприємств сільськогосподарського машинобудування

У статті описано сутність методу оцінювання доцільності й ефективності інвестування напрямів діяльності підприємств сільськогосподарського машинобудування. Розроблений метод передбачає існування двох блоків, що відповідно характеризують можливості розвитку підприємств сільськогосподарського машинобудування. Перший етап передбачає оцінювання доцільності інвестування підприємств. Сутність такого оцінювання має на меті забезпечити інформаційну базу як показників ефективності діяльності та показників фінансового стану. Другий етап у разі виявлення доцільності інвестування дозволяє визначити напрям вкладення ресурсів. Обґрунтовано доцільність використання методу та доведено важливість вибору саме тих показників, що використовуються. Розкрито можливість використання методу оцінювання доцільності й ефективності інвестування напрямів діяльності підприємств сільськогосподарського машинобудування у інших галузях економіки. Вказано застереження при оцінюванні інвестування, що повинні виконуватися для забезпечення достовірності оцінки.

Ключові слова: метод, інвестування, доцільність, ефективність.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2019-1-95-101>

Рис.: 2. **Бібл.:** 8.

Вітюк Анна Валеріївна – кандидат економічних наук, старший викладач, кафедра менеджменту, маркетингу та економіки, Вінницький національний технічний університет (Хмельницьке шосе, 95, Вінниця, 21021, Україна)

E-mail: anna_vitiuk@ukr.net

ORCID: 0000-0001-5211-4948

Researcher ID: M-7244-2018

УДК 330.322.1(477)
JEL Classification: L90; M21

Вітюк А. В. Разработка метода оценки целесообразности и эффективности инвестирования направлений деятельности предприятий сельскохозяйственного машиностроения

В статье описана сущность метода оценки целесообразности и эффективности инвестирования направлений деятельности предприятий сельскохозяйственного машиностроения. Разработанный метод предполагает существование двух блоков, которые соответственно характеризуют возможности развития предприятий сельскохозяйственного машиностроения. Первый этап предусматривает оценки целесообразности инвестирования предприятий. Сущность такой оценки имеет целью обеспечить информационную базу в качестве показателей эффективности деятельности и показателей финансового состояния. Второй этап в случае выявления целесообразности инвестирования позволяет определить направление вложения ресурсов. Обоснована целесообразность использования метода, и доказана важность выбора именно используемых показателей. Раскрыта возможность использования метода оценки целесообразности и эффективности инвестирования направлений деятельности предприятий сельскохозяйственного машиностроения в других отраслях экономики. Указаны предосторожности при оценке инвестирования, которые должны выполняться для обеспечения достоверности оценки.

Ключевые слова: метод, инвестирования, целесообразность, эффективность.

Рис.: 2. **Библ.:** 8.

UDC 330.322.1(477)
JEL Classification: L90; M21

Vitiuk A. V. Elaboration of a Method for Assessing Expediency and Efficiency of Investing into Activities of Enterprises in the Agricultural Machinery Industry

The article describes the essence of the method for assessing expediency and efficiency of investing into activities of enterprises in the agricultural machinery industry. The elaborated method suggests the presence of two blocks that correspondingly characterize development opportunities of enterprises in the agricultural machinery industry. The first stage involves assessing expediency of investing into enterprises engaged. The essence of the assessment is to provide information basis including performance indicators and financial performance indicators. The second stage, in the case the expediency of investing is justified, allows determining the area for investing resources. The reasonability of using the method is substantiated, and the importance of choosing the indicators used is proved. The possibility of using the method for assessing expediency and efficiency of investment activities of enterprises in the agricultural machinery industry for other sectors of the economy is disclosed. There given recommendations to be followed in investment assessment to ensure the reliability of its results.

Keywords: method, investment, expediency, efficiency.

Fig.: 2. **Bibl.:** 8.

Vitiuk Anna V. – Candidate of Sciences (Economics), Senior Lecturer, Department of Management, Marketing and Economics, Vinnytsia National Technical University (Khmelnyske shose, 95, Vinnytsya, 21021, Ukraine)

E-mail: anna_vitiuk@ukr.net

Витюк Анна Валерьевна – кандидат экономических наук, старший преподаватель, кафедра менеджмента, маркетинга и экономики, Винницкий национальный технический университет (Хмельницкое шоссе, 95, Винница, 21021, Украина)

E-mail: anna_vitiuk@ukr.net

ORCID: 0000-0001-5211-4948

Researcher ID: M-7244-2018

ORCID: 0000-0001-5211-4948

Researcher ID: M-7244-2018

Ефективна діяльність підприємств в Україні в умовах становлення ринкової економіки потребує залучення інвестиційних коштів. Для того щоб мати уявлення про ефективність вкладень і прибутковість майбутнього проєкту, в який вкладаються інвестиції, необхідно проводити ретельний аналіз ефективності інвестування. Оцінювання ефективності інвестування посідає центральне місце в процесі обґрунтування та вибору можливих варіантів вкладення коштів у інвестиційні проєкти, а отже, є запорукою успішного здійснення інвестиційної діяльності. З погляду досягнення очікуваної ефективності інвестиційних процесів одним з найвідповідальніших етапів є оцінка доцільності інвестування у підприємство та вибір того напрямку діяльності, який з-поміж існуючих на підприємстві забезпечить найбільше зростання.

Окремі підходи щодо оцінювання ефективності інвестицій висвітлені в працях багатьох вчених, зокрема А. Пересади, В. Царьова, Д. Черваньова, І. Фаріона, О. Гурторова, Т. Майорової, В. Гриньової, В. Федоренка, проте, незважаючи на досить велику кількість праць з цієї проблеми, вітчизняна економічна література обмежується лише переліком різноманітних методів щодо оцінювання ефективності інвестицій. Тому сьогодні спостерігається певний дефіцит наукових розробок, спрямованих на обґрунтування доцільності та подальшої ефективності інвестування напрямів діяльності підприємств.

Метою статті є розробка методу оцінювання доцільності й ефективності інвестування напрямів діяльності підприємств сільськогосподарського машинобудування.

В умовах активного сприяння залученню інвестицій важливим елементом ефективного підприємництва постає адекватне оцінювання можливостей підприємства раціонально застосовувати вкладені ресурси. З цією метою було проаналізовано ряд методик оцінювання ефективності інвестиційної діяльності, проте було виявлено відсутність спроб розробки методичних підходів до оцінювання доцільності й ефективності напрямів інвестування підприємств.

В сучасних умовах функціонування підприємства задача правильного, оптимального вибору напрямку його діяльності лежить у площині тих можливостей, якими володіє підприємство, це, насамперед, специфіка галузі, в якій воно працює. Зосередивши увагу на необхідності пошуку напрямів ефективної діяльності підприємств сільськогосподарського машинобудування серед ключових факторів впливу на галузь, зазначимо матеріально-технічну базу та капітал підприємства. Проте варто взяти до уваги, що підприємства можуть володіти однаковою структурою та приблизно однаковим розміром капіталу, але можуть мати зовсім різний фінансово-економічний стан. Такі судження приводять до важливості ретроспективного огляду по-

передньої діяльності підприємства в рамках виявлення її результатів.

Загальний підхід до визначення ефективності в економічному сенсі передбачає розрахунок показника прибутку, що відображає пряму залежність між розміром одержаного ефекту та факторами впливу, що виражається у відносному показнику рентабельності. Зважаючи на розбіжності в існуючих системах податкового, управлінського, статистичного та бухгалтерського обліку, на нашу думку, доцільно для дослідження інвестиційних можливостей підприємства використовувати показники бухгалтерської звітності, які відповідають умові дійсності, доступності, односпрямованості та дають можливість застосування на інших підприємствах.

З метою забезпечення адекватності та достовірності оцінки оптимальних інвестиційних можливостей підприємства пропонуємо використовувати критерії, що здатні забезпечити носія інтересів необхідною інформацією та вказувати напрями досягнення бажаного рішення. Вибір показників повинен бути пов'язаний зі стратегією зростання підприємства у перспективі. Однозначність трактування фахівцями різних галузей та доступність у забезпеченні статистичної бази стосовно динаміки показників повинні допускати застосування методики в різних галузях за відсутності суб'єктивного фактора через використання формального представлення та кількісного відображення даних.

Наявність значної кількості факторів впливу, що впливають на процес розвитку сфери виробництва чи сервісу, а також їх неоднорідність унеможливають ґрунтовне та повне дослідження аналізу безпосереднього впливу кожного з них, тому з метою забезпеченості репрезентативності доцільним є оцінити вплив найбільш вагомих.

Пропонований набір факторів дослідження інвестиційних можливостей підприємства в розрізі напрямів вкладення ресурсів сформовано в рамках забезпечення умов спільної направленості показників за умови бажаного їх зростання із певним узгодженням відповідно до особливостей роботи підприємства. Крім того, використання методичного підходу до оцінювання доцільності й ефективності інвестування напрямів діяльності підприємств та його факторів і показників окремо, повинно мати, крім інвестиційного, ще й аналітичні механізми корегування існуючої роботи підприємства.

Розробляючи методичний підхід до оцінювання доцільності й ефективності інвестування напрямів діяльності підприємств сільськогосподарського машинобудування зазначимо, що він повинен містити мінімальну кількість показників, які повинні відображати відомості необхідні потенційному інвестору.

Доцільно зазначити, що розроблений метод оцінювання доцільності й ефективності інвестування напрямів діяльності підприємств сільськогосподарського машинобудування характеризується простотою та зрозумілістю. Моніторинг зміни кожної зі складових повинен давати можливість у разі зміни фінансового стану визначати проблемні напрямки, а в разі нормального функціонування – забезпечити потенційного інвестора інформацією про можливість зростання на основі результатів діяльності. Запропонований набір факторів впливу на оцінювання доцільності й ефективності інвестування напрямів діяльності підприємств було сформовано в розрізі напрямів вкладення ресурсів для бажаного їх зростання із певним узгодженням відповідно до особливостей роботи підприємства.

Зазначимо, що розроблений метод передбачає існування двох блоків, що відповідно характеризують можливості розвитку підприємств сільськогосподарського машинобудування [1, с. 432]. Для забезпечення наочності та послідовності викладення зобразимо методичний підхід схематично (рис. 1, рис. 2).

Перший етап передбачає оцінювання доцільності інвестування підприємств. Сутність такого оцінювання має на меті забезпечити інформаційну базу як показників ефективності діяльності (рентабельність діяльності, рентабельність витрат, прибуток на 1 грн сукупних активів, прибуток на власні засоби, прибуток до оборотних засобів, рентабельність основних засобів) і показників фінансового стану (коефіцієнт поточної ліквідності, коефіцієнт абсолютної ліквідності, частка оборотного капіталу, частка власних засобів у пасивах). Визначення вказаних показників дозволить присвоїти відповідне вагове значення рівню досліджених показників.

Сукупність таких вагових коефіцієнтів через їх сумування дозволить оцінити інтегральний показник оцінювання доцільності інвестування підприємств за рівнем їх інвестиційної привабливості.

В основу методу оцінювання доцільності й ефективності інвестування напрямів діяльності підприємств сільськогосподарського машинобудування покладено розрахунок ряду показників, вибір яких зумовлений рядом обставин:

1. Відповідність міжнародним стандартам фінансового аудиту;
2. Розрахунок п'яти груп показників, які якісно і цілісно описують стан підприємства та задовольняють вимоги міжнародного меморандуму IASC (International Accounting Standards Committee), і до них відносять: майнового стану, фінансової стійкості, ліквідності активів, прибутковості, ділової активності;
3. Розрахунок цих показників не враховує суб'єктивні фактори при виборі об'єкта інвестування [2, с. 136–137].

Загалом оцінювання ряду показників у комплексі відображає ефективність господарської діяльності, тобто передбачає оцінку її результатів, якими можуть бути обсяги виготовленої продукції. Оскільки сама собою величина цих результатів не дає змоги робити висновки про ефективність, адже невідомо, якою ціною отримані ці результа-

ти. Звіди для отримання об'єктивної оцінки ефективності підприємства необхідно також урахувати оцінку тих витрат, що дали змогу одержати ті чи інші результати.

Таким чином, співвідношення результатів і витрат виражається у показниках ефективності, тобто рентабельності. Відповідно, врахування цих двох факторів дозволяє:

- відобразити сукупність витрат всіх видів ресурсів, що споживаються на підприємстві;
- виявити передумови для пошуку резервів підвищення ефективності діяльності підприємства;
- забезпечити інформацію стосовно ефективності виробництва.
- встановити доступні джерела капіталу і оцінити можливості та доцільність їх мобілізації [3, с. 94].

Врахування таких показників оцінювання ефективності господарської діяльності та фінансового стану розкриває наявний фінансово-економічний стан підприємства, його стійкість, схильність до позитивних зрушень, потенціал у обраній сфері діяльності, а оцінка основних засобів розкриває елементи технологічно-майнової привабливості досліджуваного підприємства через їх обсяги та масштаби.

З огляду на виявлені позитивні значення інтегрального показника варто перейти на другий етап дослідження, що передбачає оцінювання ефективності інвестування у виробництво та сервісну діяльність, оскільки узагальнивши виявлені тенденції по досліджуваних підприємствах було виявлено основними напрямками роботи підприємств сільськогосподарського машинобудування саме виробництво та надання сервісних послуг. Відтак, вважаємо, що за умов обмеженості інвестованого капіталу, адекватні можливості розвитку підприємств неодмінно повинні ґрунтуватися на наявному досвіді функціонування підприємств, тобто виробництві та/чи сервісі [4].

Оцінювання ефективності інвестування у виробництво передбачає згідно з методичним підходом розрахунок рентабельності виробничої діяльності, рентабельності виробничих витрат та їх коефіцієнтів зростання. Дослідження ефективності інвестування у сервісне обслуговування передбачає розрахунок рентабельності виробничої діяльності, рентабельності виробничих витрат та їх коефіцієнтів зростання [5].

Для підвищення надійності розрахунків і забезпечення зручності їх використання зазначимо можливість використання методу оцінювання доцільності й ефективності інвестування напрямів діяльності підприємств через використання програмних продуктів.

Зазначимо, що запропонований метод є вдосконаленням методики оцінки інвестиційної привабливості підприємства на основі рейтингового показника, що був розроблений Макуєвою С. Р. та Михайловою І. А. [6], в основі якого покладено розрахунок комплексного показника, що являє собою суму зважених репрезентативних коефіцієнтів, які відображають господарську діяльність і фінансовий стан підприємства.

Основними позитивними сторонами зазначеної методики є:

1. Забезпечення визначення абсолютної та відносної інвестиційної привабливості;

I блок – Вибір ефективного напрямку інвестування

1 Етап: Розрахунок показників:

а) ефективності господарської діяльності

Показник	Формула
Рентабельність діяльності, %	$R_D = \frac{ЧП}{ЧД} \cdot 100\%$ де ЧП – чистий прибуток; ЧД – чистий дохід від реалізації продукції, робіт, послуг
Рентабельність витрат, %	$R_B = \frac{ЧП}{Срп} \cdot 100\%$ де Срп – собівартість реалізованої продукції
Рентабельність активів, %	$R_A = \frac{ЧП}{А} \cdot 100\%$ де А – активи підприємства
Рентабельність власного капіталу, %	$R_{BK} = \frac{ЧП}{BK} \cdot 100\%$ де BK – власний капітал
Рентабельність оборотного капіталу, %	$R_{OK} = \frac{ЧП}{OK} \cdot 100\%$ де OK – оборотний капітал
Рентабельність основних засобів, %	$R_{O3} = \frac{ЧП}{ПВ_{O3}} \cdot 100\%$ де ПВ _{O3} – первісна вартість основних засобів

б) фінансового стану

Показник	Формула
Коефіцієнт поточної ліквідності	$K_{ПЛ} = \frac{OK}{ПЗ} \cdot 100\%$ де ПЗ – поточні зобов'язання
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	$K_{АЛ} = \frac{ГК}{ПЗ} \cdot 100\%$ де ГК – грошові кошти
Частка чистого оборотного капіталу в поточних активах, %	$K_{OK\ PA} = \frac{OA - ПЗ}{OA} \cdot 100\%$
Частка власного капіталу у пасиві балансу, %	$K_{BK\ ПБ} = \frac{BK}{Пасив\ балансу} \cdot 100\%$

2 Етап: Бальне оцінювання показників:

Показник / оцінка	Найвищий (2 бали)	Високий (1 бал)	Середній (0 балів)	Низький (-1 бал)	Вкрай низький (-2 бали)
Рентабельність діяльності	>20%	5–20%	0–5%	-20–0%	<-20%
Рентабельність витрат	>20%	5–20%	0–5%	-20–0%	<-20%
Рентабельність активів	>15%	5–15%	0–5%	-10–0%	<-10%
Рентабельність власного капіталу	>45%	15–45%	0–15%	-30–0%	<-30%
Рентабельність оборотного капіталу	>30%	10–30%	0–10%	-20–0%	<-20%
Рентабельність основних засобів	>20%	5–20%	0–5%	-20–0%	<-20%
Коефіцієнт поточної ліквідності	>1,3	1,15–1,3	1,0–1,15	0,9–1,0	<0,9
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	>0,3	0,2–0,3	0,15–0,2	0,1–0,5	<0,1
Частка чистого оборотного капіталу в поточних активах	>22%	12–22%	0–12%	11%–0%	<-11%
Частка власного капіталу у пасиві балансу	>50%	20–50%	10–20%	3–10%	<3%

3 Етап: Формування вагомих значень розрахованих показників:

Показник	Вагове значення
Рентабельність діяльності	1,6
Рентабельність витрат	1,2
Рентабельність активів	1,2
Рентабельність власного капіталу	0,8
Рентабельність оборотного капіталу	0,4
Рентабельність основних засобів	0,8
Коефіцієнт поточної ліквідності	1,0
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	1,6
Частка чистого оборотного капіталу в поточних активах	0,8
Частка власного капіталу у пасиві балансу	0,6

4 Етап: Визначення інтегрального показника оцінювання доцільності інвестування підприємства в цілому за рівнем інвестиційної привабливості:

$$K_{Дінв} = \sum k_i \times p_i$$

де k_i – вага i -критерія;

p_i – рейтингове оцінювання i -критерію

Якщо $K_{Дінв} < 1$

Недоцільно інвестувати

Якщо $K_{Дінв} > 1$

Доцільно інвестувати

Рис. 1. Метод оцінювання доцільності інвестування підприємств

II блок – Вибір ефективного напрямку інвестування	
<i>1 Etap: Оцінювання ефективності інвестування у виробництво:</i>	
Показник	Формула
1. Рентабельність виробничої діяльності, %	$R_{ВД} = \frac{\text{Валовий прибуток}}{\text{Чистий дохід від реалізації продукції}} \cdot 100\%$
2. Рентабельність виробничих витрат, %	$R_{ВВ} = \frac{\text{Валовий прибуток}}{\text{Собівартість реалізованої продукції}} \cdot 100\%$
3. Коефіцієнт зростання рентабельності виробничої діяльності	$Kp_{R_{ВДi}} = \frac{Kp_{R_{ВДi}}}{Kp_{R_{ВДi-1}}}$
4. Коефіцієнт зростання рентабельності виробничих витрат	$Kp_{R_{ВВi}} = \frac{Kp_{R_{ВВi}}}{Kp_{R_{ВВi-1}}}$
<i>2 Etap: Оцінювання ефективності інвестування у сервісне обслуговування:</i>	
Показник	Формула
1. Рентабельність сервісної діяльності, %	$R_{СД} = \frac{\text{Операційні доходи} - \text{Операційні витрати}}{\text{Операційні доходи}} \cdot 100\%$
2. Рентабельність сервісних витрат, %	$R_{СВ} = \frac{\text{Операційні доходи} - \text{Операційні витрати}}{\text{Операційні витрати}} \cdot 100\%$
3. Коефіцієнт зростання рентабельності сервісної діяльності	$Kp_{R_{СДi}} = \frac{Kp_{R_{СДi}}}{Kp_{R_{СДi-1}}}$
4. Коефіцієнт зростання рентабельності сервісних витрат	$Kp_{R_{СВi}} = \frac{Kp_{R_{СВi}}}{Kp_{R_{СВi-1}}}$

Рис. 2. Метод оцінювання ефективності інвестування напрямів діяльності підприємств сільськогосподарського машинобудування

2. Дозволяє порівнювати коефіцієнти інвестиційної привабливості різних підприємств;
3. Дає можливість оцінювати підприємства різні за формами власності, галузевої належності, організаційно-правової форми і розміру;
4. Простота обрахунків, яка економить час на оцінюванні привабливості.

Окресливши основні позитивні сторони методики зазначимо, що ця методика передбачає лише частковий аналіз фінансового стану та, на жаль, не дозволяє відстежувати зміни інтегрального показника підприємства у часі. Проте суттєвою перевагою є можливість порівняти інвестиційну привабливість підприємств протягом одного року. Проте зауважимо, що комплексність аналізу частково не забезпечує умови достовірності через відсутність дослідження майнового стану підприємства, що є однією із визначальних умов діяльності галузі сільськогосподарського машинобудування, яка має бути подолана у розроблених методичних підходах. Виявивши в процесі аналізу певні суперечності, вважаємо необхідною розробку нових удоско-

налених методичних підходів до оцінювання доцільності й ефективності інвестування напрямів діяльності підприємств.

Окреслений методичний підхід є розробленим для підприємств сільськогосподарського машинобудування, проте може бути застосований у будь-якій сфері господарства з незначними модифікаціями у другому році, де за визначеного рівня доцільності потрібно буде розробити притаманні досліджуваній галузі напрями розвитку, при цьому зміст досліджень залишиться. Однозначність трактування фахівцями різних галузей та доступність у забезпеченні статистичної бази стосовно динаміки показників допускають застосування методики в різних галузях за відсутності суб'єктивного фактора через використання формального представлення та кількісного відображення даних. Обрані показники стану підприємства прямо відображають стан розвитку підприємства та його можливості розвитку [7, с. 175].

Логіка пропонованого методичного підходу передбачає, перш за все, визначення доцільності інвестування

підприємств. Для цього необхідно пройти ряд етапів досліджень та обрахувати показники із використанням таких застережень:

- Оскільки проводиться дослідження роботи підприємств сільськогосподарського машинобудування, які поряд із виробничою діяльністю надають ремонтно-сервісні послуги, пропонуємо замість показника рентабельність товарів використовувати показник рентабельності діяльності;
- Російськими авторами пропонується для обчислень використовувати прибуток до оподаткування. Оскільки в українській системі фінансової звітності такий показник не використовується, вважаємо за доцільне замінити його на чистий прибуток;
- Науковцями було запропоновано, на наш погляд, достатньо дискусійний спосіб визначення частки власних засобів у пасивах, вважаємо, що зазначений показник потрібно визначити як відношення власного капіталу до пасиву балансу;
- Дослідження існуючого стану розвитку підприємств сільськогосподарського машинобудування засвідчило необхідність врахування рівня їх технічного стану в методичних підходах до оцінювання доцільності інвестування підприємств сільськогосподарського машинобудування, і, як наслідок, вважаємо за необхідне доповнити методику показником рентабельності основних засобів.

Важливість врахування реального рівня розвитку підприємств сільськогосподарського машинобудування засвідчило необхідність визначення рівня їх технічного стану. Показники аналізу технічного стану та технологічної структури основних засобів методологічно можна використовувати для порівняльних характеристик швидкості відтворення ресурсів. Оскільки інноваційний вектор української промисловості вже окреслений достеменно, необхідно визначити основу, на якій він базуватиметься, що передусім передбачає детальний аналіз фактора основних засобів, що пояснюється, для прикладу в галузі сільськогосподарського машинобудування, його властивістю створювати засоби виробництва для інших галузей господарства. Саме тому з метою дослідження подальших технічних можливостей розвитку операційної діяльності пропонуємо досліджувати рентабельність основних засобів. Дослідження рентабельності основних засобів дає уявлення про фізичні та вартісні параметри технічного стану основних засобів потенційно інвестованого об'єкта. Відомо, що структура основних засобів, якими послуговуються на підприємстві, впливає на технічну оснащеність виробництва, а отже, озброєність праці, що в подальшому чинить вплив на виробничі можливості підприємства та ефективність інвестованих коштів [8, с. 209].

Важливість розробки методичного підходу до оцінювання доцільності й ефективності інвестування напрямів діяльності підприємств сільськогосподарського машинобудування зумовлена необхідністю підвищення якості управлінських рішень у рамках управління діяльністю малоефективних підприємств сільськогосподарського машинобудування, що розширить можливості їх поступового

відновлення, реструктуризації або перепрофілювання діяльності із мінімальними втратами і при цьому дозволить послуговуватися достовірними, своєчасними, неупередженими й об'єктивними результатами роботи. Забезпечення умов прозорості, узгодженості, їх взаємозв'язку, поєднання з правильним управлінським застосуванням потенційно можуть створити механізм регулювання інвестування підприємств.

Висновки. Оцінка ефективності інвестування є одним із головних елементів інвестиційного аналізу. Адекватне оцінювання ефективності інвестування відкриває можливості подальшої роботи для підприємств. Саме тому простий у використанні запропонований метод оцінювання доцільності й ефективності інвестування напрямів діяльності підприємств сільськогосподарського машинобудування дасть можливість швидко виявляти доцільність інвестування та отримувати оцінку економічної ефективності інвестицій як у високоефективні підприємства, так і зможе розкрити перспективні можливості для малоефективних підприємств у в--ідновленні їх діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Алексеева А. И., Васильев Ю. В. Комплексный экономический анализ хозяйственной деятельности. М. : Финансы статистика. 2009. 529 с.
2. Вітюк А. В. Розвиток процесів забезпечення інвестування підприємств сільськогосподарського машинобудування: дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04. Львів, 2017. 227 с.
3. Карачина Н. П., Вітюк А. В. Методичний простір оцінювання економічної ефективності інвестиційних проектів. *Економічний часопис-XXI*. 2013. № 5–6. С. 92–95.
4. Гречко А. В., Гречухін А. С. Оцінка ефективності виробничої діяльності підприємства. *Ефективна економіка*. 2016. № 1. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4744>
5. Moroz O., Karachyna N., Filatova L. Economic behavior of machine-building enterprises: analytic and managerial aspects. *Econtechmod*. 2012. № 3. P. 32–37. URL: <http://yadda.icm.edu.pl/yadda/element/bwmeta1.element.baztech-ed9dc641-7a48-4b11-99d0-35aa6efc9686/c/Moroz.pdf>
6. Макуева С. Р., Михайлова И. А. Оценка инвестиционной привлекательности предприятия на основе рейтингового показателя. *Современные исследования социальных проблем*. 2013. № 6 (26). URL: <http://journal-s.org/index.php/sisp/article/view/6201336>
7. Ярославський А. О. Економічна ефективність діяльності підприємства: теоретичний аспект. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2018. № 3. С. 174–177.
8. Зигрій О. В. Удосконалення методики аналізу показників бухгалтерської фінансової звітності підприємств. *Наукові записки : зб. наук. пр. кафедри економічного аналізу*. 2013. Вип. 12. Ч. 4. С. 208–211.

REFERENCES

- Koliada, T. A. "Orhanizatsiia dovhstrokovoho biudzhethnoho planuvannia ta prohozuvannia: dosvid providnykh krain svitu" [Organization of long-term budget planning and forecasting: experience of the leading countries of the world]. <i>Problemy ekonomiky</i>, no. 4 (2013): 14-20.

Lukinov, I. I. "Teoretyko-metodolohichni aspekty stratehii ekonomichnoho rozvytku Ukrainy" [Theoretical and methodological aspects of the strategy of economic development of Ukraine]. <i>Ekonomichna teoriia: suchasna paradyhma ta yii evoliutsiia na porozhi XXI stolittia</i>. Kyiv, 2000. 9-17.

Ulianchenko, O. V. "Innovatsiino-investytsiina diialnist, yak osnova staloho rozvytku ekonomiky derzhavy" [Innovative-investment activity as the basis of sustainable development of the state's economy]. <i>Naukovyi visnyk Mukachivskoho derzhavnogo universytetu. Seriiia «Ekonomika»</i>, vol. 1, no. 2 (4) (2015): 70-76.

Yefymenko, T. I. "Zaprovadzhennia intehrovanoi zvitnosti ta reformuvannia bukhhalterskoho obliku v umovakh yevrointehratsii" [Introduction of integrated reporting and accounting reform in the context of European integration]. <i>Finansy Ukrainy</i>, no. 10 (2014): 7-31.

Vorotin, V. "Praktyka pidtrymky maloho i serednyoho biznesu v krainakh Aziatsko-Tykhookeanskoho rehionu do i pislia finansovoi kryzy" [The practice of supporting small and medium-sized businesses in the countries of the Asia-Pacific region before and after the financial crisis]. <i>Ekonomichna teoriia: suchasna

paradyhma ta yii evoliutsiia na porozhi XXI stolittia</i>. Kyiv, 2000. 30-32.

Kostiak, R., and Cheshlyk, R. "Vykorystannia pokaznykiv modeli v otsintsi yakosti prybutku" [Use of model indicators in the estimation of profit quality]. <i>Visnyk ChDTU. Seriiia : «Ekonomichni nauky»</i>, vol. 1, no. 30 (2012): 114-121.

Panina, M., and Cheshlyk, R. "Obmezhennia modeli M. D. Benisha v identyfikatsii otsinky yakosti prybutku" [Limitation of the model of M. D. Benish in identifying the estimation of profit quality]. <i>Visnyk ChDTU. Seriiia : «Ekonomichni nauky»</i>, vol. 1, no. 30 (2012): 121-126.

Vlasiuk, V. Ye., Syniuk, A. O., and Pidhirnyi, A. T. "Udoskonalennia finansovoi zvitnosti pidpriemstv z metoiu pidvyshchennia investytsiinoi pryvablyvosti vitchyznianoekonomiky" [Improvement of financial reporting of enterprises in order to increase investment attractiveness of the domestic economy]. <i>Ekonomichniy analiz</i>, vol. 26, no. 1 (2016): 136-143.

Vlasiuk, V. Ye. "Urakhuvannia pokaznykiv zvitnosti v otsintsi finansovykh rezultativ pidpriemstv" [Taking into account the indicators of reporting in the estimation of financial results of enterprises]. <i>The scientific method</i>, vol. 1, no. 15 (2018): 30-37.

■